

Apequteqaat aallaavigalugu siunnersuut, Kalaallit Nunaata sakkulersorfiunngilluinnarnissaata suut pitsaaqutigalugillu ajoqutiginerai.

(Inatsisartunut ilaasorta q Anna Wangenheim, Demokraatit)

Siullermik Anna Wangenheim qujaffigerusuppara oqallisissatut siunnersuutaanut.

Nunatsinni eqqaanilu naalagaaffiup upalungaarsimanera alapernaarsuineralu ukiuni aggersuni nukittorsarneqassasoq Folketingimi partiit amerlanerussuteqartut siornaalli isumaqatigiissutigaa, isumaqatigiissutillu nunatsinnut tunngasortai nunatta kissaatai najoqqutaralugit naleqqussarneqareermata isumaqatigiissut Naalakkersuisunit ilalerneqarluni atsiorneqarpoq uperna q maajimi.

Kangerlussuaq suli mittarfeqarfittut atorneqassaaq, upalungaarsimanissamullu ilinniarfik pilersinneqassalluni.

Nalunngilarput Kalaallit Nunaat nunanit pissaanilissuarnit: USA-mit, Ruslandimit Kinamillu assut soqutigineqartoq. Siku aakkiartulermalli Issittup ilamernganik ilangiiniarluni pinnanniuuttoqalerpoq.

Inuit Ataqatigiit kissaatigaat Issittoq eqqissisimaffiussasoq. Inuit Ataqatigiit kissaatigaat nunanik allanik suleqateqarneq eqqisseqatigiinnissamik siunertaqarluni ingerlanneqassasoq. Pingaartumik piffissami matumanerpiaq Ruslandip Ukranimut saassussinera tunngavigalugu, russillu Sverigep Finlandillu illersoqatigiiffimmut NATO-mut ilanngunniarneranni siorasaaarpalaartumik pissusilersorneranni nunanik uagutsitut isumalinnik suleqateqarnissaq pingaaruteqarpoq.

Naalagaaffiit sakkulersunngilluinnarnissaat piviusorsiortuunngilaq, pingaartumik massakut sorsuttoqartillugu, kisianni sakkulersornerup minnerpaaffimiinniitinneqarnissaa Inuit Ataqatigiinni kissaatigaarput. Ilulissani isumaqatigiissut tapersorsorparput, tassanimi naalagaaffiit Issittumiittut

isumaqatigiipput tamaani eqqisseqatigiinneq tunngavigalugu suleqatigiittoqassasoq. Isumaqatigiissutip atsiorneqarneranit ukiut 14-it ingerlareerput.

Isumaqatigiissummi naalagaaffiit tallimaasut, Danmark, USA, Canada, Norge aamma Rusland, tamarmik Issittup Imaanut killeqarfeqartut, atsioqatigiillutik neriorsaqatigiipput isumaqatigiinnginnerit akerleriinnerillu akunnerminni iluarsiniartarniarlugit, nunat tamalaat suleqatigiiffii ikiortigalugit inatsisillu tunngavigalugit. Ilulissani isumaqatigiissut tapersorsorparput, aamma Ruslandi Ukrainemut saassussigaluartoq. Taamaattumik Anna Wangenheim qutsavigerusupparput Inuit Ataqaatigiit Issittumi eqqissinermik kissaateqarnitsinnik uppersaaqqissinnaanissatsinnik periarfissimmatigut. Ilulissani isumaqatigiissut illersorparput, aamma eqqisseqatigiinneq kissaatigaarput.

Aamma nunatta illersorneqarnissaa pillugu isumaqatigiissuteqarpoq 1951-imeersumik Kunngearfiup Danmarkip USA-llu akornani isumaqatigiissutaasumik. Taassuma qulakkeerpaa navianartorsiortinneqalissagaluarutta illersortissaqartugut. Pituffimmi sakkutooqarfik taanna tunngavigalugu pilersinneqarpoq. Inuit Ataqaatigiinni isumaqarput Pituffimmut tunngatillugu nunatta Amerikkarmiunit ilisimatinneqarlunilu akuutinneqarnera annertunerusariaqartoq. Nunanut allanut sillimaniarnermullu tunngatillugu Naalakkersuisut oqaatigisartagaat tamanit ilisimaneqarpoq: ”Nunarput pineqartillugu tamatigut akuutinneqartassaagut”. Tamatuma Danmarkimit USA-millu najoqqutarineqarnissaa kissaatigaarput, uagummiuna nunarput inuilu pineqartut.

Kalaallit Nunaat NATO-mut ilaavoq Kunngearfiup Danmarkip NATO-mut ilaasortaanera tunngavigalugu, taamaattumik illersissaqarlutalu ileqarpugut.

Allatulli nunatsinni assut quarsarpugut Ruslandi nunamik demokratiskiusumik saassussimmat, isumaqarluta ukiuni eqqisseqatigiiffiusuni inuulluta. Finlandi Sverigelu NATO-mut ilaasortaanissaminnik kissaateqalerput iligiinneq illersorneqarnissarlu qulakkeerusukkamikku. Ukraine nammineq aamma illersoaqatigiinnut killernut ilanngunniarluni sulissuteqarpoq. Nunatta eqqaatalu upalungaarsimaffigineqarnissaat alapernaarsuinerullu annertusineqarnisaanik qallunaat isumaqatigiissutaannut nunatta akuersinera Ruslandip Ukranemut saassussinerata kingunerisaatut aamma oqaatigineqarsnaavoq. Kisianni sakkulersornerup ingasatsikkiartornissaa pinaveersaartariaqarpoq. Sorsunneq sunaluunniit illersorsinnaangilarput, kisianni imminut illersorneq illersorneqarnissarlu pingaartippavut.

Saassusseriaaseq nutaaq ukiuni makkunani nunatsinnissaaq misigisalerparput. Naalakkersuisoqarfiit peqqinnissaqarfillu qanittumi eqqugaapput, taamatullu qarasaasiatigut saassussinernut immitsinnut illersorsinnaanerput sakkortusartariaqarparput.

Qarasaasiakkut atortutigut sillimaniarnermut aningaasanik amerlanerusunik immikkoortitsisoqartariaqartoq isumaqarpugut. Nunani allani milliardilikkaat atorlugit illerorput, assersuutigalugu USA-mi.

Nunatsinni qarasaasiakkut atortutigut sillimaniarnerup tungaatigut qajannarpallaarpugut. Qanoq iliussaagut Nukissiorfiit, taamalu innaallagissamik pilersorneqarnerput, imaluunniit Tusassi eqqorneqassappata susinnaajunnaarlutillu? Tamakkunuunga upalungaarsimanerput pitsaanerusariaqarpoq.

Oqallisissiap tullianut, tassalu nunaqqatitta sakkutuutut ilinniarsinnaanerannut tunngasoq naatsumik ima oqaaseqarfigissavarput: Apeqqut taanna siorna oqallisaangaatsiarpoq, apeqqummullu tunngatillugu Inuit Ataqatigiinnit isumarput unaajuarpoq: Kinaluunniit nunatsinni najugalik Danmarkimi sakkutuutut ilinniarnissamik kajungerisaqartoq taama ilinniarnissaminut periarfissaqartariaqarpoq, soorlu siorna tikillugu tamanna periarfissaasoq. Assigiinnigitsut pissutigalugit sakkutuunngorniarluni misilitsinnerit unitsinneqarsimapput, neriuppugulli aallarteqqinneqassasut, taama ilinniarnissamik kissaatigisaqartut periarfissaqalerniassammata.